

Vážení zahraniční účastníci, vážení přátelé,

i když si jsem vědom krátké doby pro svoje vystoupení, chci vás ujistit, že hodlám využít tohoto času maximálně. Jak název napovídá, tématem našeho semináře bude hledání souladu mezi rozvojem města a ochranou jeho historického a kulturního dědictví. Jinými slovy jde také o setkávání atributů moderní doby s hmotným a duchovním odkazem minulosti. O významu dnešního jednání svědčí i spektrum odborníků ze zahraničí a představitelů předních institucí.

* **Historické jádro Prahy je výslednicí** více než tisíc a sto let trvajících stavebního vývoje. Z těchto důvodů se o Praze také hovoří jako evropské encyklopedii architektury. Na podobě města se významně podíleli i architekti a umělci z Německa, Itálie, Francie a židovské diaspory.

* **Jedinečná poloha Prahy ve vltavské kotlině** je také umocněna pestrou morfologií terénu. Spoluvytváří ji fenomén řeky Vltavy, která harmonicky doplňuje ucelený urbanistický a architektonický odkaz vývoje města.

* **Pro tyto hodnoty je historické jádro města zapsáno** od roku 1992 na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Pražská památková rezervace také patří k největším městským památkovým rezervacím na světě a zaujímá plochu 8,66 km².

Principy a premisy ochrany

* **Mezi základní principy** v oblasti památkové ochrany historického jádra Prahy patří:

- celistvost struktury města (historického jádra i ochranného pásma) založené na uliční síti;
- zachování hmotově prostorové struktury a výškové hladiny historického jádra města (střešní krajina, panorama a horizonty);
- integrace krajinně morfologických útvarů do organismu historického jádra města (včetně městské zeleně);
- zachování jednoty a rozmanitosti (homogenita a heterogenita) architektonického a stylového výrazu;
- zachování struktury stávajících, relativně sourodých celků v historickém jádru města;
- maximálně možná rehabilitace uměleckých a umělecko řemeslných hodnot dochovaných v historickém jádru města;
- respekt k původním materiálům a konstrukcím užitým na stavbách v historickém jádru;

* **Při ochraně vycházíme také z další premisy:** Historické jádro města nemůže být jenom památkovým skanzenem, ale musí plnit i další funkce z hlediska každodenního života jeho občanů. Proto orgány města věnují zvýšenou pozornost i metodickým otázkám a svoje záměry konzultují na mezinárodní úrovni.

* **Rád bych zde zmínil také aktivní postoj** a úlohu hlavního města Prahy při ochraně historického dědictví:

Ze strany města došlo a dochází k rozsáhlým investičním akcím:

- do technické infrastruktury (kolektory, kanalizace),
- veřejné dopravy (vybudování nových stanic metra),
- parkování a otevření nových pěších a parkových zón.

INSTRUMENTY AKTIVNÍ OCHRANY

* **Granty**

* **Zásadní pozornost MHMP-OKP** věnuje grantové politice, vyhodnocování efektivnosti poskytovaných prostředků a zpracovávání komparativních analýz rozsahu čerpání finančních prostředků vyhrazené rozpočtové kapitoly. Za poslední desetiletí to představuje stamilionové finanční objemy. Za jednoznačný úspěch považují především fakt, že v rozpočtu hlavního města zůstává na památkovou péči v roce 2010 stejná částka jako v roce loňském, a to navzdory složité ekonomické situaci, která vedla k výraznému omezení většiny ostatních položek rozpočtu. Svědčí to o významu, který hlavní město památkové péči přikládá.

* **Digitální evidence – pasporty**

Významným způsobem ke zkvalitnění práce přispívá i dokumentační středisko, které kvalifikovaně zpracovává archivní dokumenty a postupně je bude zpřístupňovat odborné i nejširší veřejnosti; např. jde o **digitální evidenci** památkově chráněných objektů - jejich pasportů a projektových dokumentací.

* **Langweilův model – digitalizace**

Langweilův model Prahy jako prostorové zobrazení města je zcela výjimečným dílem a světovým unikátem svého druhu. Jde o model z papírové lepenky na dřevěné konstrukci, vytvořený v letech 1826 – 1837 sluhou Univerzitní knihovny v Klementinu, Antonínem Langweilem. Model zachycuje přes dva tisíce budov historického jádra Prahy v dokonalém realistickém provedení se všemi stavebními a zdobnými detaily fasád. Přibližně polovina zobrazených budov byla později v reálné Praze fyzicky zbořena či radikálně přestavěna. Model tak může na jedné straně sloužit jako vynikající archivní doklad podoby historického jádra města první poloviny 19. století, ale zároveň velmi účinně slouží i současné památkové péči při řešení a posuzování konkrétních případů na tomto území, např. při restaurování a rehabilitaci historických fasád, střešních krytin či okenních a dveřních otvorů historických objektů apod.

Pro digitalizaci byla zvolena velmi náročná bezkontaktní metoda snímání tak, aby nedošlo k žádnému ohrožení materiálu modelu. Zároveň bylo vynaloženo velké úsilí k tomu, aby se zabránilo optickému či prostorovému zkreslení výsledného materiálu. Cílem celého procesu bylo jak snímání celého modelu, tak i jeho trojrozměrná rekonstrukce.

Jedním z výstupů projektu je vytvoření speciálních 3D pracovišť pro prohlížení digitalizovaného modelu, určených zejména pro badatele. Zároveň však bylo vytvořeno i několik aplikací pro veřejnost.

* **3D model**

Trojdimensionální počítačová simulace současného stavu hmotové konfigurace města, která do ní umožňuje implantovat varianty hmotového řešení nových objektů. V současnosti je již tento nástroj v praxi experimentálně používán jako metodická pomůcka pro posuzování současných investičních a developerských záměrů formou jejich objektivně přesné implantace do městské krajiny. Zároveň je v současné době využití 3D modelu zahrnuto do připravovaných tzv. celoměstsky významných změn, které zpracovává Útvar rozvoje města jako podklad pro budoucí nový Územní plán hlavního města Prahy.

* **Stavebně průzkumy páteřních lokalit PPR**

Václavské náměstí, Staroměstské náměstí

* Metodiky

- Koncepce účinnější péče o památkový fond v hl. m. Praze
- Definice negativních trendů v projekční a stavební praxi a tzv. Sumář chyb
- Analyticko-regulativní popis území PPR včetně mapy památkové ochrany
- Metodika pro posuzování novostaveb a přístaveb ve vnitroblocích a pro ochranu prostředí vnitrobloku v PPR
- Metodika pro realizaci nástaveb, půdních vestaveb a ochranu střešní krajiny na památkově chráněných územích
- Metodický materiál pro obnovu fasád na území památkových rezervací a památkových zón
- Metodika přístupu k zásadám řešení městského interiéru na území památkových rezervací a památkových zón

* Semináře konference

- **2007:** mezinárodní odborný seminář za účasti expertů z UNESCO a ICOMOS s názvem: *Dostavba pankrácké pláně*
- **2008:** mezinárodní seminář *Trvale udržitelná správa historických měst Evropy.*
- **2009:** mezinárodní seminář na téma *Střešní krajina jako součást urbanistické scény ve vztahu k nebezpečí zániku identity historických měst.*
- **2009:** mezinárodní konference na téma *Revitalizace Staroměstské radnice a okolí*

* Mapa pam. rezervace

* Havarijní plán

Jednou z nejvýznamnějších priorit stanovených Odborem kultury, památkové péče a cestovního ruchu MHMP je zabezpečení památek na území Pražské památkové rezervace. Jeho základem je integrovaný záchranný systém, který je součástí *Havarijního plánu hl. m. Prahy.*

KOMUNIKACE

Aktivní podíl na seznamování veřejnosti s problematikou památkové péče na území PPR

K tomu:

- Příručka vlastníka kulturní památky
- Granty města a obnova památek 2003 – 2007
- Město v pohybu 1985 – 2005
- Pražská památková rezervace – Atlas přístupnosti pro osoby s omezenou schopností pohybu
- Královská cesta - průvodce pro nevidomé historickým centrem města
- Plastická orientační mapa Prahy pro nevidomé a slabozraké
- CD
- Filmová mapa Prahy

Informační brožury:

- Praha – město památek
- Plán města a ubytování
- Praha archeologická
- Praha cyklistická
- Praha – po stopách slavných
- Dopravní plán s turistickými atrakcemi
- Praha – město pro děti
- Programový čtvrtletník
- Praha odpočinková
- Praha za hranicemi památkové rezervace
- Pražské podzemí
- CD Sales manuál

* To jsou otázky velmi aktuální zvláště **v podmínkách hlavních evropských metropolí**, neboť na jejich historická jádra jsou kladeny specifické požadavky. Tato skutečnost vystupuje do popředí ještě více v případech, kdy městské rezervace jsou zapsány na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO a svoje záměry konzultují i na mezinárodní úrovni. A tento seminář je toho také důkazem.

Děkuji Vám za pozornost.